tussen Duin & Dijk

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 10 1 2011

Kees Camphuysen

Geboeide dolfijnen

● Dolfijn bij boei. Foto: Salko de Wolf / Ecomare.

Sommige 'verdwaalde', solitaire dolfijnen hechten zich aan markeringsboeien. Bij gebrek aan soortgenoten? We weten het niet.

Vrijwel alle soorten dolfijnen zijn sociale dieren die in groepen voorkomen. Binnen deze groepen zijn ongetwijfeld allerlei familieverbanden te ontdekken, maar die zijn feitelijk alleen bij de allergrootste dolfijn, de orka, goed onderzocht. Ook de gewone dolfijn *Delphinus delphis* en de gestreepte dolfijn *Stenella coeruleoalba* zijn groepsdieren, waarbij kuddes soms uit duizenden individuen kunnen bestaan. In Nederland kennen we deze soorten opvallend genoeg als zeldzame, maar vooral solitaire bezoekers. Behalve dat ze alleen zijn, zien we ze in 'atypisch habitat' (modderig kustwater en havenmondingen in plaats van helder oceaanwater). Het kan haast niet anders, of dit zijn van hun groep afgedwaalde individuen, misschien wel reddeloos verloren bij afwezigheid van hun groepsgenoten voor zover het om subadulte dieren gaat. Bovendien doet zich bij sommige dieren iets opvallends voor: verscheidene gewone dolfijnen bleken bijzonder gehecht te zijn aan bepaalde markeringsboeien in onze waterwegen. De dieren waren er niet bij weg te slaan. Zo zwommen er van 21 januari 1999 tot tenminste 10 februari van dat jaar twee gewone dolfijnen in de monding van de haven van Scheveningen rond, vrijwel altijd bij een knalgele wrakboei. Van december 2001 tot en met april 2003 kon een gewone dolfijn in de Westerschelde aangetroffen worden bij een groene boei met opschrift MG17. Incidentele uitstapjes daargelaten, kon het dier daar vrijwel steeds worden aangetroffen. Van 14 november tot en met 12 december 2004 verbleef een gewone dolfijn in het Marsdiep bij de boei S10, vier dagen later bivakkeerde hetzelfde dier voor de veerhaven van Texel bij de knalrode MK2 en later werd het dier (steeds kort) aangetroffen bij de boeien MG17, MG16 en T2. Tijdens het verblijf bij de MK2 werd een bezoek aan de dolfijn gebracht met het LNV vaartuig Phoca, en daarbij bleek het dier 'nerveus' rond de boei te blijven zwemmen, totdat het schip op minder dan 20 meter afstand genaderd was. Een kort bezoekje aan het schip werd onmiddellijk gevolgd door een flink aantal rondjes om de boei. Kleine, strakke rondjes, alsof de boei zekerheid en houvast bood. Dit gedrag is moeilijk te verklaren, anders dan in menselijke termen: bij gebrek aan vriendjes, houvast zoeken bij iets anders? Uiteraard kunnen boeien vis aantrekken, waardoor dit feitelijk voedselbronnen kunnen zijn, maar dit verklaart niet de langdurige en opvallende gehechtheid aan bepaalde boeien in een lange reeks van markeringstonnen. Zoals zo vaak, we weten het niet. Opvallend en daarmee interessant is dit gedrag in elk geval wel.

Kees Camphuysen
NIOZ Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee
Postbus 59, 1790 AB Den Burg Texel
kees.camphuysen@nioz.nl